

לפסח

בבמים פסחים סוף פ' כל שנה אשה לא חלום אלא במים שלנו . למחר אחי כולי עלמא איקרו חבביהו ואחו לגביה ואמרו ליה הב לנא מיא . נראה דלפני דריש ליה בלישנא דמשחמזע לתרי אחי לרמו להם דבר פנימי . אשה כתי לגיף . לא חלום לא תצרב לרבי נוסה . אלא במים שלנו . כל לרבו יעשה על פי התורה שלנו תירת ה' . וכמ"ס על חא ואחוי לך בלועי דקרח ע"ס . וכדכתיב ויריבו רועי נרר . שריס לשבעים אימית שעברין בכל העולם . לאמר לו המים תירה שלהם אימרים שהיא עיקר ונושין תורתנו הקדושה פלסתר . ובאמת לו המים ולא להם . והם לא הבינו אלא פשיטו ועשו בדבריו אך גדולה האמנה שישראל מאמינים בני מאמינים הם . וכן היתה בעצת גאולת מלכים . וכדאיתא בפיוט של שבח הגדול אמנה גדולה היתה בעם בלי להתלונן זאת הפעם נוסה לומר מה נעצם . וכתב יצחקי לך חסד נעיריך לכתך אחרי במדבר וכו' . ולכן אחי כולי עלמא . כלם כאחד חכרו והאמינו בדבריו שאין לנו אלא במים שלו ואין נודד כהף ומלגלף . והיינו כיון שהמטה היתה מחילה מלך האמנה גם עתה עו"שן איתה באמנה . וחמה ליה כל מלוא שקבלו עליהם בשמחה עו"שן עו"שן איתה בשמחה וק"ל :

בגמרא לפסחים שאלין ודורשין בהלכות פסח וכו' והטור וכו' כתבו שאלין לבר . והמגן אברהם כתב ועכשוו נהגו לדרוש בשבת הגדול וכו' על פי הלכה נראה . בחילה היה בנייהם שבעולם לשאול את פי הרב ופרנס העיר ועאיני רשות . חזו שאלין ודורשין . אחר זה נתמטטו הדורות . כששאלו אותן אם לדרוש או לא . והיו משיבין עובה השתיקה . מפני שידל ישראל מאד ואין מיאל לכסף . וזהו שאלין ולא דורשין . והמ"א כתב ועכשוו שאשינו אם דורשין אין יחזיקו כלום להדורש . נהגו לדרוש ולא לשאול . כי מה לו ליטול רשות אם הוא דורש בחנם וק"ל :

ובדרך רמו נראה . הלכות פסח הם להורות לעם דרכי התשובה

התשובה . וזמן ימי' פנימה . ואין בין הזמן למהלך אלה נקודה קטנה . להורות שבהרפור קל יעשה לדיק נמור . ולפי זה יש מקומות שדרך החלה לשאל מה מצויהם של חושבי העיר הולח ואחר כך לדרוש ולהוכיחם על פניהם . ויש מקומות שלאחר שבוזאין והנה הם מהנהגים בדרך ישר וכהנה עשין אין לדיק לדרוש . ויש מקומות שאין לדיק כשאלו . ודורשין בלא שאלה . וכל אשר ידרוש המלך תמלא בזה וק"ל :

בשעי

סימן ט"ז סעיף ג' . בודק כל המקומות שיש לחוש במה הכעיס בהן הזמן . ולכן כל חדרו הבית והעלוות לריבין בדיקה . ששעמים אדם נכנס בהם ופשו בידו . אבל אולרות יין שאין מסתפק מהן אין לריבין בדיקה . וכן מחבן עכ"ל . הרמז בזה . מן הדודק חזק רמזו לנפ"ר . ודעה הא' בשמן ט"ז סעיף ב' ושיעור מל הוא רביעיית שעה וחלק מעשרים מן השעה . והשעתי שזה רמזו למה שאמרו ר"ל בכתב פ' ר"ע א"ל שגאל בר נחמני ח"ר ונתן מאי דכתיב כי אהה לבני . אברהם לא ידענו וישאל לא יכירט . לעמוד לנח אומר לו הקב"ה ישראל . בניך תשאו וגו' . אמר לא בסבי טעמא ולא בדרדקי עליה ח"ל לנחק וכו' ח"ל כמה תשאו . כמה שעותיו של אדם שבעים ול מעשרים דלא ענכת עליהו פשו להו חמשים . דל כ"ה דליות פשו לה כ"ה . דל חרמי פרי ופגנא דלנו ומילא יתית הכסא . פשו להו חרמי פרי ופגנא . אם אהה סיבל אח כלס מיטב . ואם לאו פגנא עלי ופגנא עקר . ואם תאמר כולה עלי הא קרינח נפש קוקר עכ"ל . והנה יומא של הקב"ה אהף שנה . חסוב כ"ל שעות יום ומניעו לרביעיית שעה וחלק מעשרים מן השעה כך שנים עשר שנים ושעה חדשים . והוא שיעור מעשה השעית שיעיר חזק . והבן . והוא נראה לי רמז בש"ע סימן ט"ז סעיף א' . יזכר על אדם שלא יתחיל בשום הלכה ולא יאכל עד שיבדוק . ואשילי אם יש לו עת קטנה ללמוד . לא יימוד עד שיבדוק . ואם החמיל ללמוד מבגוד יום אין לדיק להפסק . וכאב רמ"ח ויש אומרים שדרך להפסק יובן כ"ל עיקר . הכונה על פי מה שכתבו הקדמונים שקודם כל מלוא ומלוא לומר לשם יתוד קב"ה ושבתי' . ולכן לדיק להסודות קודם . וכן קודם אכילה לדיק להיודות . ורמז לזה ואקח"ה פח לחם . ר"ת למרעו ה"מורה ה"עאך ק"ודם א"כילה ו"שמה . וכן קודם הלימוד לדיק להעודות כדי שיעבור ללמוד לשמה ולא לשום פעולה . והוא שאמר שגריך בדיקה . היינו בדיקות עונותיו קודם כל מלאכה ואכילה ולמוד . אבל אם החמיל ללמוד מבגוד יום . כלומר מקטנותו . מסתמא הוא דבוק בחורה וליכא לנחמה למדי . ולכן אין לדיק להפסיק . ורמ"א פסק שאף על פי כן לדיק להפסיק ולהסודות משום דאכתי איכא למיחש . והבן . וזהו גם כן רמז רמ"א בסוף סימן ט"ז . והכפ"ס או כתידי של בגדים

שעתי' בהן לעומים חזק לריבין בדיקה עכ"ל . היט שגריך לבודקם מעין גול ששמים כמים או כבתי די . וכאב מנן אברהם ומי שאין דרכו ככך אין לדיק בדיקה . שלא נשא ונתן מימיו ותורתו ואמנתו ואין בו מאום גול א"ל בדיקה . וזקן יעקב ממחר אף בזה . כי יש עבדות דומין לגול . כמ"ס בלא גול לכ"י . וגולת העני בבתיכם . והוא שרמזו בודק כל המקומות וכו' . ולכן בודק כל חדרו הבית רמז להנהיג הבית ומשאו ומתאו . והעלוות רמז שאשילו עבודותיו ומשבו משום של שנקראים עליות כמ"ס רחמי בני עליה והמה מועטים . איתן חפזות ועבודות לריבין בדיקה . ששעמים אדם נכנס בהן ופשו בידו . קחי על עליות . ששעמים אדם מחפז ומחשב לדי פחו ומאכלי ביתו . אבל אולרות יין רמזו ללמוד תורה וסודותיה שנקרא יין גימ' סוד' . שאין מסתפק מהן . שאין מתפרנס ואיט עושה התורה קודם לחזק בהם . לא לשום פרנסה ולא מפני הכבוד ולא לשום פניה ויהי נקיה מגל . אין לריבין בדיקה . וכן מחבן . לשון חכמה . כלומר מחכמת קדושת בגלות הטראל אין לחוש לשום דבר . כי הוא נמקס שאין לחשים והבן וק"ל :

בסריבין

סימן ט"ח סעיף ד' . בודק כל המקומות שיש לחוש במה הכעיס בהן הזמן . ולכן כל חדרו הבית והעלוות לריבין בדיקה . ששעמים אדם נכנס בהם ופשו בידו . קחי על עליות . ששעמים אדם מחפז ומחשב לדי פחו ומאכלי ביתו . אבל אולרות יין רמזו ללמוד תורה וסודותיה שנקרא יין גימ' סוד' . שאין מסתפק מהן . שאין מתפרנס ואיט עושה התורה קודם לחזק בהם . לא לשום פרנסה ולא מפני הכבוד ולא לשום פניה ויהי נקיה מגל . אין לריבין בדיקה . וכן מחבן . לשון חכמה . כלומר מחכמת קדושת בגלות הטראל אין לחוש לשום דבר . כי הוא נמקס שאין לחשים והבן וק"ל :

סימן

הנ"ל (סעיף ד) כלים שמתחמין בהן על ידי האור כגון שערות ואשכולות וכיוצא בהם לריבין ליבין והליבין הוא עד שיהיו נעלות חזוין מס . הג"ה ויש מקילין אם נחמין כל כך שקש נשרף עליו מנחין . הרמז בזה גוף האדם נקרא כלי לנשמה שמתחמין בהם על ידי האור חמום וסודות נשים . ובמ"ס (חום' במגילה) על והקי לאורה ג' פרסאות . וכן בקדושין בעבודת דרב מרס

שנתק טרף כי פתח. וכן בומא גבי יהי"ר נפקי כי
 טמורה דטורא. לריבין ליבין חיובך הגוף. והלבין הוא עד
 שיהיו נלגות נחיון מהן מן הקליפות ויליא הנלוות שהכניס
 שם. הג"ה ויש מקולן וכדליתא בומא היכי דמי בשל הטובה
 בלוחו מקום ובחורה אשה ולא עשאה או נכנעה הספ"א.
 ח"ס שקם הייט הקליפה שנקרא קם כדכתיב ועמו ארבע
 מאות איש. לכן לר"ך להטובה שק. וכתיב והיה בית עשו
 לקם ואיתו הקם יהיה נשקף וק"ל. וכן היה במפסה דיוסף
 ופסיפס שכבס יצרו וגמלא עליו והיה בית יעקב אש ובית
 יוסף להבה ובית עשו לקם וק"ל:

שם (ספ"ה) כלים שמשמחין בהן בתמין כפי השמחין
 כך הכשירן וכן השמחין בכלי ראשון כגון קף שמחין
 בו בקורה לר"ך להכשירן בכלי ראשון ואם השמחין בכלי
 שני הכשירן בכלי שני. וכלי שמשמחין בו בערוי שמערה
 מכלי ראשון לא סגי ליה בהכשר דכלי שני אלא לר"ך לערוי
 עליו מכלי ראשון. הרמז בזה כלי הוא הגוף ככל
 שמשמחין בו בתמין הוא פתוי יהי"ר כמסיו ומתמו
 לעשות הרע נעבי ה' כך הכשירן שובחן. אם השמחין בכלי
 לשון משערה דכתיב וכלי כליו רעים. ראשון שפגם במחשבתו
 כטורא יתברך שנקרא ראשון. ומפגם כגון קף שם הוי"ה
 בידן הוא דכתיב קף אחד עשרה וזה כי השם גימ' מאה
 כדום שמחין בו הקורה כלומר שמלא כל הארץ כבודי על
 השמים כטדו והתח כל כפת הרקיע שנקרא קורה בשון
 חכמים לר"ך להכשירו בכלי ראשון שיתקן מה שפגמו ויתשוב
 המיד בגדלות הבורא ובאחדותו ויחמר מי כה' אלהיו
 המגביה לבנת המשפילי לראות בשמים ובארץ. ואם השמחין
 בכלי שני כלומר שפגם בספקי עה"ז ויאלר דברים שנקראים
 שניות הכשירן בכלי שני. וכלי שמשמחין בו בערוי לשון
 גימ' כמו יערה ה' ממרום וכמו ערות עד היחור וכמיהו
 רבים שמערה מכלי ראשון שאינו פגם בעשה ול"ת אלא
 שמגלה רוי תורה ואין מעטר לרוחו לא סגי ליה בהכשר
 דכלי שני אלא לר"ך לעלות עליו מכלי ראשון כלומר שאו אין
 מגליו לו טוב רוי תורה וקרן ליה דין גלי רוי הולך רכיל
 מנלה ס'ד. ולערוי השני לשון עקירה כמו ערו ערו עד
 היסוד בזה וק"ל:

סוף סימן תצ"ב. כלי גדול שאינו יכול להכניסו לחוך כלי
 אחר מתחת גדלו עושה ספה לפיו כפיט כדי שיחמלא
 היטב ויגישו המים בשפתו וממלאו מים ומרתימו. הרמז
 דליחא במדרש שמואל הלומד על מנת ללמד הטובה שיש
 חכמים בעיניהם קקון חדש שאפילו יבן אין בו ומחמת
 גדולת אינם רוצים לקרב למכרו ללמוד ממנו ואחיו הגולה
 יאן מחקרם בעלמנו ללימוד ממנו וכונתו כדי ללמד וגם יש
 שיש בו תורה ומעשים טובים אין בידו ומכירו יש בידו מ"ט
 ואין בו תורה ומקרב עלמו ללמוד מן הקטן וכונתו לקבל

ממנו מ"ט. ח"ס הרי זה בא ללמד וממלא למד. ח"ס כלי
 גדול שאינו יכול להכניסו לחוך כלי אחר מתחת גדלו וגבוהו.
 עושה זה המלא יאן שפה לפיו כפיט כלומר מקטין עלמו
 ולמד לשון לומד הוא יודע ודבקה לעשר נפשו ועושה
 עלמו כאלו הוא לר"ך לו כדי שיחמלא היטב ויגישו המים
 בשפתו ובמלאו אין זה כונתו האמיתית רק היגונה וממלאו
 מים לאורו איש המגדיל עלמו ואין מים אלא תורה ועל ידי
 זה מרתימו לעבודה הבורא וק"ל. ועל פי הג"ל יש לערש
 הגמרא דפ' שלח הקן (דף ק"ט ע"ב) אמרי ליה פפינאי
 לרב מחמלא מלא קן בראשו של אדם מהו אמר ליה ואלמה
 על ראשו ע"ג פירש"י והוא דחוק. וכל על פי מ"ט
 הקדמונים שבראש עלמו יטיר כל המלות. ושלח הקן יטיר
 על פי מ"ט למעלה בשם המז"ש שארש בגלותו ורום לבנו
 מהבשח ללמד בביהי נחם מלחמתה של תורה ואין בידו
 מתמה. לר"ך חברו להשפיל עלמו להראות את עלמו כאלו
 הוא לומד ממנו ויטינו ללמד והנה התורה נקראת אש
 דכתיב אש לבניה הקרא. והוא שלח משלח ממך את האש
 כדי שאלה הנגיס חקך לך לקרב ארצם לעבודת הבורא
 ולחיותו. ח"ס מלא קן בראשו של אדם מהו אש לר"ך לקיים
 מלות שלח הקן בשביל חברו. והאיב דכתיב ואלמה על
 ראשו גבי משי הארץ כשאלה את אבשלום בקושרים על
 אביו דוד וכל החולק של מלכות בית דוד כחולק על השכינה
 וי"ר לו מאד על הדבר וטה לו דוד לילך ולהחזיק עם
 אבשלום ולהטביע עמו של הקשר כדלי נללות את סורו
 למד. וזה ממש שלח הקן שיתקן מן דוד ומן השכינה ולא
 עשה אלא לפנים כדי לקרב אבשלום אל ה' וק"ל:

בשע סימן תל"ט ס"ק יוד כתב בשם ספר זכרונות
 שאין להחמיל להעריך המלות ולרדס עד שיגדפו
 התעור בחמה הזאת רמז למעשי המלות לא יחמיל בהם
 עד אחר גריפת התעור רמז לגוף הנקרא תעור כמ"ש כמו
 תעור ביפרה ישבה מעיר מלון בלך עד תחלתו עיין ברש"י.
 כמו ששמעתי אין שומרין להחפזל אלא מתוך סובד ראש.
 סובד לשון כיבוד הבית מכל מחשבות בלתי טבירות וק"ל:
סימן תע"ב יהיה שלחט ערוך מבעוד יום כדי לאכול מיד
 כשתחשך ואף אם הוא צב"מ יקום מפני שאלה
 למחר ולאכול בשביל התעוררות שלא יאנו אכל לא יאמרו
 קידוש עד שתחשך. ג"ל והחלה כפרש טרר של פשח דר"ך רמז.
 קדש לשון הזמנה והכנה. וכמו ששמעתי על פסוק ורחלתי ופגת
 ושמת שמלותיך ירדתי וקרנין ויררה שהוא הגנה לעבודה
 ולמליה. ורחק לשון בפתח כי בלתי בטוחין גורם מניעת
 עבודת השם. כענין האומר לכשאפנה אשנה וכענין בעלי
 המשטות שהזכיר בח"ה. ועיכשם שמתים בניהם קודם
 זמנם וכמ"ס על אש מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן
 ס'. כרפס ר"ת טולל ס' רבא פירושיו והוא החיובי. ימך
 כלומר

כלומר יחלק בכתב ועל פה וכמ"ס לעולם ישלם ארס שתיזו שלים במקרא שלים במשנה שלים בגמ' ומשנה וגמ' מד הוא חורה שבע"ס . מגיד רחליה שידרום לעם על הבטחין . מוליח מלה מרוד כורך שיוציא ולא יעשה מטעם כחו שמתמללה נרחות מלה ותחתיה תעמוד הצהרה עברה ופינה . וזו שדרך צה מרוד ר"ח מוי רעב ולחמי רחף . שלחן שורך יערוך לעלמו שלחן לע"ב לכשיעשה כג"ל . ולא נאמרו העבודות הג"ל אלא הלגט לפת עם אלהיך זה העבודה השלמה המעולה . וזו לפי כרך לשון השנה כמו שנאמר בנתיבך בך על ברה"י . זהו הלל הגדה והמעולה . וזו רמו כי זכריות מתי עצמו גזרו ברו רבנן טימאה היולו והרזון תיבן כבדן . ולכן כרב רמ"ל דלכו זכריות לא מהגי הנשלה . וזו ליועם הש"ע היה שלחני שורך מעבוד יום כלומר מנחתו . כדי לאכול מיד כשהתחנך לשון אסיפה מן העולם וממ"ס עד אשר לא התחך השמש ולא היה לריך להמתין זמן גיהנם ושאר דיני ערם בא לחלק העולם הבא . ואף אם הוא בבית המדרש כומר אף ארסו שהוא בן חורה . יקיס לתשובה . ובראיח (בזוהר) משני שיבה תקום . כדי למחד ולאכול . ולא יאמר לכשאחיה את בני ואחין להם כל לרכיהם ואחיה מושבה . פן יענש שימטו בניו וזו בשביל היתוקות שלא ישו שלא ימוצי י"ח בעשור . ואף על פי כן אף שקדיש את עלמו מעבוד יום לעבודת בוראו כמש"ל לא יאמר על עלמו שהוא לדיק וקדוש . וזו ולא יאמר קידוש עד שהתחך עם משה שאז יודע האדם אם לדיק הוא כראויו השכינה וכל נשמת הדיקים מתקבלת באמת או טעט לו לדיקתו וק"ל :

תהלים

(קס"ט ע"ח) לא נכחד מבנייהם לדור אחרון מספרים תפלות ה' ועצו ונפלאותיו אשר עשה ויקם עזרו ביעקב ותורה שם בישראל אשר ליה את אביהם להודיע לבניהם למען ידעו דור אחרון בניו וילדו יקיימו ויספרו לבניהם . פירות הפסקים דליתין בלוקוט . וזה כי יאמרו אליכם מה העבודה . בשורה רעה נחשב להם שעתידה תורה להשגת . ומ"ל באורה טובה נחשב להם שעתידין לראות בנים ובני בנים . וזה שהכריע המאורר כאדוך מ"ל באורה טובה ובאות תורה לא שתכנה רק שמלה להבין לשאלו לבניו אף אחד יודעו ובראיח כפ" ע"ג וכ"ן הבן שאל . וז"ל לא נכחד מבנייהם של דור אחרון מספרים וכו' כלומר לא נשחח מהם ידיעת סגור נסו מזרים . ויקם ה' וחזרה שם בישראל כלומר כי לא תשחח מפי ודעו . ואשר ליה את אבותיהם להודיעם לבניהם לא תשחח ששגח . רק למען ידעו דורות ראשינים שדור אחרון בניו יולדו . וזה באורה טובה . והא דכתיב תורה בלשון שאלה ומאובה . הכונה לראות שגויה להבין לשאלו ושאלו ישיבטו כג"ל . וזו יקיימו ויספרו לבניהם אף שהבן יודע וק"ל :

ואעבור

כלומר יחלק בכתב ועל פה וכמ"ס לעולם ישלם ארס שתיזו שלים במקרא שלים במשנה שלים בגמ' ומשנה וגמ' מד הוא חורה שבע"ס . מגיד רחליה שידרום לעם על הבטחין . מוליח מלה מרוד כורך שיוציא ולא יעשה מטעם כחו שמתמללה נרחות מלה ותחתיה תעמוד הצהרה עברה ופינה . וזו שדרך צה מרוד ר"ח מוי רעב ולחמי רחף . שלחן שורך יערוך לעלמו שלחן לע"ב לכשיעשה כג"ל . ולא נאמרו העבודות הג"ל אלא הלגט לפת עם אלהיך זה העבודה השלמה המעולה . וזו לפי כרך לשון השנה כמו שנאמר בנתיבך בך על ברה"י . זהו הלל הגדה והמעולה . וזו רמו כי זכריות מתי עצמו גזרו ברו רבנן טימאה היולו והרזון תיבן כבדן . ולכן כרב רמ"ל דלכו זכריות לא מהגי הנשלה . וזו ליועם הש"ע היה שלחני שורך מעבוד יום כלומר מנחתו . כדי לאכול מיד כשהתחך לשון אסיפה מן העולם וממ"ס עד אשר לא התחך השמש ולא היה לריך להמתין זמן גיהנם ושאר דיני ערם בא לחלק העולם הבא . ואף אם הוא בבית המדרש כומר אף ארסו שהוא בן חורה . יקיס לתשובה . ובראיח (בזוהר) משני שיבה תקום . כדי למחד ולאכול . ולא יאמר לכשאחיה את בני ואחין להם כל לרכיהם ואחיה מושבה . פן יענש שימטו בניו וזו בשביל היתוקות שלא ישו שלא ימוצי י"ח בעשור . ואף על פי כן אף שקדיש את עלמו מעבוד יום לעבודת בוראו כמש"ל לא יאמר על עלמו שהוא לדיק וקדוש . וזו ולא יאמר קידוש עד שהתחך עם משה שאז יודע האדם אם לדיק הוא כראויו השכינה וכל נשמת הדיקים מתקבלת באמת או טעט לו לדיקתו וק"ל :

אין

ירמוזו סימן לפרד של פסח הוא המוכיח אם העם לכן פה סח ככה יהיה משפטו . בהחלה קיש יקדש את עלמי ויבשה ויעשה משמרת למשמרת . ואחר זה והחן לשון רחמי הו"ו . ובאח"כ אופן במיעוט שיה במיעוט חטג . כדפ"ס היינו מיעוט שיה שהפס יד יהיה לו לכר . ימן שיחנה המאכלים לנשים ולא ימלא כריסי בהשגונים . ובשיקשט את עלמו יקשט את אחרים . והיינו מגיד רחליה שיגיד לאחרים לעשות תשובה . מוליח מלה שיקול ויקיס התולדות וריז ומלה שבין ישראל . וגם יולאו המרוד הקייפות ר"ח מוי רעב ולחמי רחף . ובשכט פיו יויפת מדוע כנעו שורך לשון כרין ר שחא שלחן עירך יעשה הכנות למאכלו ולסעדו וכושמניע לברך על המזון מנכך בלא הכנה רק לשון ברך בהסתר פנים וכשיעשה פן או המוכיח הלל נלה . הוא מ:וולל אורלה לרוב ארזו וק"ל :

כדא

להמא עניא עד סופה . הרמו בזה שהשנה שכלית נקראה לחם דכתיב לכו לחמו בלחמי שהכונה שכל לחם גשמי אחר אכילתו האדם שכב והלחם מתחטט . והשכל איט כן כל עוד שאוכל ומשיג הלחם רומי מהרבה

ואעבור עליך ואלרך מתנוססם בדרךך אם פסח ודם מילה. שני פעמים דם גימ' פ"ח זה שאמר הכחוב הפס כשבר וקצתו נמלטט או יש לומר על דרך מה שכתב בספר יצירה ק"ח את פ' בממלה הב' בעש הוח טולס הילורה וחה' ביותוח פולס הפעולה ויסודם בינה שלמא דחיותח והוא הנו"ן. הכנים הש"ח סמ"ך וכדליתח מ"ס סחומה וסמ"ך בנס היו עומדן ועשה פסח. וז"ל הפ"ח כשבר ונחלק על ידי הסמ"ך שכתבו ועשה פסח ונחמו נ"מ"ל"ג"ו איתוח מל"ט ט"ן. גם הפס כשבר ונחמו נמלטט ר"ח הנו"ן וכתב (בזוהר) ל' פעמים נחמו יליחת מלרים בצורה כי טו"ן שלמא דחיותח. וי"ל היא ומשום עול בני ישראל מאלך מלרים. והו רמו ומלרים וזה פסח הוא שנתב הפ"ח ויקום על ידי סמ"ך שבו וקשר פ' וח' בממלה. או יש לומר וזה פסח הוא לפי שלא נאלו ישראל אלף פ"י האמנה והבטחן בעת שחיטת הטלה אליהם של מלרים ותופתם. וסס הבטחון הוא א"ל ד"ט"ס איתוח קדומות של אלקים מפשר עם הטלל כמסר בטחון וגו' ע"ד על סס הכחוב בטחו ב'ה' ערי עד וכדליתח (בזוהר בריש פ' גוש) ע"ס ו"ס יחוקאל וכתב בערי ערים. וטני פעמים ע"ד גימ' פסח ע"ד גימ' גאלס חיה וזה פסח וק"ל:

רבי יס הגלילי לומר מנין אתה אומר שלקו המלרים במלרים עשר מבוח ועל הו"ס לקו מחשים מכות שנאמר ויאמרו התרעומים אל פרעה אלכב אלהים הוא וכו'. וקשה מה שלקו עשר מכות מורש בקרא יתו ספר וגמיניהו ואך יאמר מנין שלקו עשר מכות. גם אך יוכח מקרא דויאמרו התרעומים. ונראה דגבי מכה כדר כתיב בפסח הו"ח אזי טילה את כל מגפתי. ופירש"י מכה; אמרו שמכת כטרות שקילה כנגד כל המכות והוא תמוה ופיין בזוהר. ומתרגיל העולם לפי שפס כל מכה ומהה שמשו עוד ג' מכות שאתיה נאלא מכה כדר כתר שמה' ג' פעמים בשלש מכות שלפניה. ואס כן על אחה מכה יאמר את כל מגפתי הלא כין שמשו כדר. אלא ודאי על מכה כטרות שהמילה עשה לשמש עם כדר וק"ל. לפי זה לפי הגזה זו לקו המלרים ל"ד מכות שפס כלס שמשו ג' מכות ועס ארבה ב' שאתיה סך כטרות ועס סך שמה אחת היינו כטרות ועס כטרות לא כלום. ואס כן על הו"ס מחשה צמחים ל"ד גימ' ק"ע מכות. ליה אמר ריה"ג מנין שלא לקו אלא עשר מכות וכו' שנאמר ויאמרו התרעומים כו' דמדרש"ל הקשה אך אמר אמור משנה בלכב לקו עשר מכות כו' הא אמרנו התרעומים על מכה כיום כגד. ומיך אלכב אלהים היע של מלך סנקאל אלהים. וכיון שבאלכב של מלך נלקו א' אלכב של הבה עשרה מכות ע"ס. ולפי זה שפיר אמר

שנאמר ויאמרו התרעומים אלכב אלהים הוא ואלהים היע מלך כמ"ס מהרש"א. וקיימא לן דלן מלך אמר יסל לעשות רק דבר אחד. וכן מליט גבי מנהה אשר וך במחנה אשר ודרשו ח"ל בלכב הכס ולא היה שם רק מכה אחת ואס כן מתיילא לן במלרים רק עשר מכות וק"ל. ומ"ס רש"י מכה; אמרו שמכת כטרות שקילה כנגד כל המכות. נראה לי דייק מדכתיב כי בפסח הו"ח אתי שולח משמע שהיה מכה זו על ידי שליח. וגבי מכה כטרות כתיב אתי ולא השליח רק ככבודו ובעלמו. ואס כן שקילה כנגד כלן וכמ"ל בסס (המרש"א) שמה של ידי השס יחבך עשרה פעמים יחד מן מלך שליח וק"ל:

והריקיתי לכם כברה עד בלי די. עד שיבטו שחיותכם מלומר די פי' מלימד דייט כמו בסדר של פסח.

תהלים זכר עשה לגפלותיו. על דרך שאמר ביהגדה ככל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא ילד ממלרים. כי על ידי כח הדמיון והכרון מלטי"רים ומחוקים ומחשבים הנשים וגפלות שנטשו לאבותיו מימי קדם להצבות גם עבדיו בימים האלו בזמן הזה. ח"ס זכר עשה לגפלותיו. הכרון הוא העושה עשה לגפלותיו. וז"ל והימים האלה נשכחם וגעשים ככל דור ודור. ח"ס ושאר בני ישראל את השבת לעשות את השבת. כי על ידי שצירת שבת חסרתו על דרך שאמר ז"ל וזכר ושמור כדבר אחד נאמרו. מירד ומשפיע שש קדושת שבת מן שבת בראשית. ושמה האמר אך נחמו קרולי אמר וגושי עשר ישוררו גפלות וגסס מפלגי תמים דעים שהס למעלה מן הטבע. התשיבה על זה כי אף שהנשים הס למעלה מן הטבע מכל מקום כערכו יחבך און להס ערך לו ואין עשין מלחו רק למענו. וכמו שמעתי לפרש כל מקום שהיה מילא גדולתו של הקדוש ברוך הוא שם אחת מילא ענותותו כי כל הגדולות וגפלות הערין מלחו הס בחינה עניה וספלות לגדו מה שמסיל את עצמו כניכול להראות גדולתו למען בני כטרו ישראל נחמד ועשים. ואס כן אף אתה אל תתנה על הפסך מה שישאל משיררים ומחוקים ומחשבים הנשים כיון שכל עלמן עינם אלא בשבילם. וז"ל דהש"ס רבות עשית אתה ה' אליה גפלותיך ומחשבותך אליי. אף שאין עריך און מכל מקום בשביל שהס אליי ישאל אתה מר"ה בחינה עשה כ"ל. ואס כן אגידה ואדברה עלמו על ידי כח הדבור שלי ובהה הס טכרין וכמ"ס ז"ל וזכר כפה ומחוקים. וז"ל עלמו מספר מן הספור הס מחוקים ומחשבלים מהס:

בכר דור ודור חייב אדם לראות וכו'. וקשה דה"ל כל דור ודור חייבים לראות את עצמן ס'. ועוד דקאמר אחר זה לא את אבותיו בלבד גאל אלא אף אחותו גאל. הא הו למה לי ובשעיני לטון. ועוד תמלה אמר כאלו ילא ואל

ואחר זה אמר אף איתנו גאל כפועל ממס . ונראה לפרש
 לא תא הטעם שיום שמת אביו או אמו לריך הבן להתענות
 ולומר קדיש . מפני שבאותו יום מעלין אביו או אמו ונתבקר
 פנקחו ולא נדונין . והנה האדם שגולד לו זרע ולד של קיימא
 נחלה לקריתו חב ונעשה צחינה אבא . ואם גולד לו ולד
 ולד נעשה זקן והוא בחינה עתיק . ואם בן בראתן המגיס
 לריך אדם לפשפש ולבקר מעציו מפני שעלה מן הקטנות אל
 הגלות . ויש בכל דור ודור של אדם אחד חייב לראות את
 עצמו לבקר מומיו . ולמה קדבר דומה . כלו הוא יאל

אחד מי יודע אחד אלו יודע אחד אלהי שבשמים
 ובארץ . ליל ראיא כספרי המחבר אך נפתח
 פה לשבח את בוראנו שהוא משולל מכל תואר ותמונה ואין
 שלטו משגי לשבח את מי שאינו מושג בשכל האנושי .
 והדרך באמרו אחד אין סוגייתו לשבח רק לומר שכל
 הפעולות הפכיים אחרות אלו הוא . ולא ממדת זה נחשב
 שטי בחיקו יתבקר רק עלו טוב והפעולות אחרות הם רק
 מלד המקבל ישנה . לזה אמר אחד מי יודע לשבח את
 בוראנו יתבקר מה שאין מושג בשכלנו לזה אמר אחד אלהינו
 שבשמים ובארץ כלומר הפעולות הפכיות וכמו שכתב האלשיך
 על פסוק שמע ישראל ע"ס :

שנים מי יודע למה נתן השם יתבקר שני לוחות ובהם
 תמשה תמשה או עשרה עשרה דברות . ולמה לא
 נתן לוח אחד ובו תרומות אחרות אלו הם . לזה אמר שנים
 יודע שני לוחות הברית ומה"ס הוהר"פ בחוקייהו כפסוק
 לדיק ולדק אקרון ברית ועל זה מורים שני הלוחות יחד
 לדיק ולדק זכור ושמור . וכל זה לכוננו הראשונה שדע שאחד
 אלהי שבשמים ובארץ היינו לדיק ולדק וכטרע לודעי
 קו דר"ק :

שלושה מי יודע שלשה אלו יודע וכו' ליל ראיא
 כל שהוא אבנו וכן בני תורה . ומה שכתב
 מחזיקי על האפסיה שלה וזנה פוסקת מרעיו . ודוקא ברואין
 זה את זה . ושעתי מקיץ אברהם יתקו ויעקב רלו זה את זה
 ויש מורעם שאין בני תורה . והחשובה על זה שאברהם
 יתקו ויעקב אינן שין במדותם ושורשם וכדאיחא בספרים
 אברהם חסד יתקו גבורה יעקב ק' אלמעי . ולכן נקראו
 שלשה אבות ולבארה יקשה או לימאב לוחות גם ל"ב שבטי
 יה ואחריהן או לא לחסב אלא אברהם לאב וכו' לא . אלא
 הטעם כיון שכל אחד חב לשורשו נקראים אבות . וזה שאמר
 שלשה מי יודע היינו הקייא הכל יודין שלשה אבות כל
 אחד חב לשורשו ולמדו ולכן שוסקת התורה מורעם . והם
 הם שני לוחות הברית חסד גבורה כנ"ל שהם אברהם יתקו .
 ויעקב עד קו אלמעי דאחיד בשמים ובארץ . וזהו אחד
 אלהי שבמים ובארץ דר"ק :

ארבע מי יודע כו' היינו למה פוקד פון אבות לביציה
 קרוב לא יוסר ולא פסוק . ותידין ארבע אמהות
 היינו

מחזיקים שילאו מן הקטנות אל הגלות . כן הדבר הזה וק"ל :
והקיו יאמרו לו לך ולך לך כי לך אף לך לך ה'
 הממלכה כי לו נאה כי לו יאה . ל"ל לפרש שיש
 שני תנאים למחשלה . האחד שיהיה בחשלתו יחוד המעשה
 לאלהים ולא להתיהר ח"ו . והעושה בן נקרא חף גרע
 משדו ע"י כמ"ש בח"ה (שמר יחד המעשה) ע"ש שכתב
 שאין תכלית לנעבדו . והשני לריך שלא יבין בחשלתו רק
 להנאה עצמו כגון רפואה וברכות השנים ושאר הברכות רק
 שיטין על רפואת השכינה וכמוהו ואבנה נרפא גם איתנו
 ובשומה שלום יהיה לנו . וכמו שהאריכו בזה המפרשים ויטין
 באומרו רפואתו וכדומה על גלות השכינה וישועתה יהיה
 ישועה לנו ואין להאריך בזה . וזהו כיון המגיד לך ולך לומר
 התפלה לריבה להיות לך וך . והרד מפסח לך הראשון
 היט ב לך רק לך תהיה הבוונה ולא להסיר לפני בני
 אדם כנ"ל . ולך השני היט אף לך כלומר שהתפלה תהיה
 אף עליך ונהיה נכללין עם השכינה . וזה יהי כשיהיה לך
 ה' הממלכה ויאל איתנו במהרה בימינו אמן סלה :

תהלים קמ"ח מוזמר לדוד ה' קראתי חושה לי בקראי
 לך . ל"ל על פי מה שפירשתי פסוקי מי כה'
 אלהי בכל קראי אלו . הבונה על פי מה ששמעתי לפרש
 המגיד אחד מי יודע אחד אלו יודע אחד אלהי שבשמים
 ובארץ . הבונה על פי מהו ראיא שאין קוראין עם המלאך
 במלואו ד"מ טריאל יאמר טרי' ולא יסיס . מפני שהם
 מתרגשין לנאח . ונפחדין מפני שבידיהם לאויר הגשמי היה
 מתגשמן . וכדאי להם בזיון וקוף להשתנות . ואינם ממחרין
 לבוא בקראו איתם ואפסך שגיג עוק לאדם נקוראם בעת
 שאינו לורך גדול . אבל הכ"ה איתו כן שאיט משתנה . ולכן
 בזה הכירוהו על הים ואמרו זה אלי אף שהיו עמו כמה
 רבנות מלאכים ושפים . מפני שאלו נשתו והקב"ה בעלמו
 לא נשתנה ולא נתגשם בלד מה . ולכן נקרא בשם הגדול
 הוי"ה ב"ה לרמו היה טוה ויהיה ואין בו שום שינוי לפולס .
 ולכן נקרא בשמו במלואו . וזהו מי כה' אלהי בכל קראי
 אלו כלומר שאיט קוראים שמו כלו כאחד ולא בשמות
 מלאכו שאיט מקריים שמותם . וזהו ה' קראתי שאני קורא
 בשמן בשלימות וכלו יחד כנ"ל . והטעם מפני שאיט מלייר

משון העגל . ומן הידוע שכל דבר אין תקיט אלא במה שקלוק . וזה שרמזו משך תורה מה שנמשך האור שאח עין עגל שנקרא שור . דכתיב וימרו אח כבודם בתבנית שור אכול עשב . אין לו אלא לתקן בדבר שקלוקו . הם קלקלו ממדת רוב משון שהכניסו לפסח לכן התקיה קדש בכפשא . שיכניס הכסף לקדושה ללדקוח ומטח ומעשים טובים . וכדי לתקן מה שקלקלו קבלה התורה ופסקה זוהמתן . לרדך להיות פסל במדברא שיחטבו לו בעסק התורה שנקרא מדבר והפקד . וממדת זה יהיו עתה גם כן מרות מינהל ושלות בוכרא ינהל הוא נקרא בסדר נפתח תפוח רובן וקדם ליליט וק"ל :

ויסעו בני ישראל מרעמסם סכתה כשש מאות אלף פירש"י לשעה קלה הסיון . וכן ארגוס ויתן לכאורה היכל רמזא בקרא . ונראה דכתיב ואשא אתכם על כנפי נשרים הם השני יו"ד"ן שבהי"וה אר"י משולבין . אי רלשון ואזי אחריו . ובמלרס עשה ה' בן רחמים לישראל הדין למלרים . ולכן האל"ף יו"ד בראשה יו"ד בסופה יו"ד באמצע . וכן בשילוב הג"ל יו"ד בראש יו"ד בסוף יו"ד אחיות באמצע . והשני יו"ד"ן שבהל"ף נקרא תרין גרשין . ולכן כל הברא קיל הוא אל"ף ׀ משני שבלה מן הריאה שיש לה כנפים ונקרא כנפי הריאה . וזהו שרמז לו הכתוב ויסעו בני ישראל כש"ס כלות יו"ד מאות האלף . כמו שבהוד האל"ף יש יו"ד והיא תשאל על שני כנפים שאללה כן נסעו בני ישראל על הכנפים הג"ל וק"ל :

ויקח משה אח עלמות יוסף עמו . במדרש עליו הכתוב לומר חכם לב יקח מלות זה משה של העם נחשטקו בבנה ומשה בעלמות יוסף . ובשאלתי הא וישאלו נמי מטה היא ומזי אולמיה דהאי מטה מהאי מטה . על פי פשוטו יש לישב . מלות וישאלו יש בה גם כן הגאח ממך ויש בה לך הטייה הגאח עלמו . ועוד יש לומר . מלות וישאלו היה כדי שלא יאמר אורו לדיק ועבדום קיים ואחרי כן ילאו ברעוש גדול לא קיים . ומשה היה משבט לוי שלא עבדו ולא שייך לגביה מלות וישאלו . ועוד שמשתי שמות וטוטת וישאלו להוליא נלוטת לתקן מרת יס"ד . ח"ס ואחרי כן ילאו ברעוש גדול . וכל אחד משראל הוליא חלק אחד לפי בחינתו . אבל משה עסק בעלמות וכלל ועיקר יסוד ח"ס בעלמות יוסף והבן :

אז יסיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר : הטינה שג"רך האדם לשמות בשמחת משה ועיקר השמחה תהיה טובה לשמות לפני טרלו . ושמחה זו גוררת שמחה אחרת . וזהו שמחה עלום על ראשם עד אחר פטירתו ותענה נפשו מוזי שמחה ותשמח לפני ה' והשכל מחייב זה . לדיחא במשד קטן כל המקשר על מזו ויוזי מרזי על מת אחד הוא טובה ופירש"י שאמר רודף לארזי

היטו ד' מדות דמייניהו דינין מחערין והיטו מדת הכינה וגבורה ואור ומלכות כידוע וד"ק :

המשה מי יודע וכו' נ"ל על פי מ"ס (האלשך) במגלת אסתר על המדרש תמשה הוא לטובה ותמשה לרעה נמרוד- הוא היה גבור ליד הוא עשו הוא רתן ואבירים הוא אחרוש הוא אלו . ותמשה לטובה הוא אברהם הוא משה ואהרן דוד הוא הקטן הוא עזרא פלה מבבל הוא יחזקיה . ופירש (האלשך) שכל אחד מתמשה לרעה רלה לבטל אחד מתמשה פיקרי האמונה . נמרוד רלה לבטל מליאת השם שהמריד את כל העולם וזא אברהם והעמד דת האמונה על חלה . עשו ביטל מלות מילה . ומשה ואהרן קיימיהו וכדו"ל מלמד שהיה משה מל ואהרן פורע . רתן ואבירים רט לבטל ארץ ישראל וכנגד דוד אמר כי גרשוני מהסחפת אחרוש רלה לבטל בנין בית המקדש וכנגדו עזרא עלה מבבל וזנה את בית המקדש . אלו רלה לבטל התורה שאח סגר בני כנענות ובתי מדרשות וכנגדו בט חזקיה שחלה מרב בב"ה ואמר כל מי שלא יעסוק בחורה ידקר במרב היה : והנה אלה התמשה הם כנגד תמשה תמישי תורה . ספר בראשית הוא מורה על אמונת אדום העולם ומליאת השם . ספר שמות הוא מורה על מלות מילה וכנ"ל שהיה משה מל ואהרן פורע ובזכות דם פסח ודם מילה עאלו . ספר ויקרא כנגד בית המקדש והקרבנות הקרבים בו והוא ספר תורת הכהנים . ספר במדבר הוא נגד ארץ ישראל כי שם בתומם היה מדובר בו נעבדות שבת ארץ תמדה ועושם שספרו בגנותה . וספר משנה תורה הוא כללות כל התורה והמלות וקלסותיה וברכותיה . ומעשה יובן תמשה מי יודע מה ענין תמשה הוא למדה ותמשה לרעה . ותיקן אלו תמשה תומשי חורה כנ"ל וד"ק :

שבעה מי יודע ט' הסונה שהוקשה לו קשיה הקדמונים ארץ ברא שבת בפני עלמו כמ"ס מזה כמה פעמים . לזה תירן כמ"ס הקדמונים . ששטח ימי בראשית כל יום היה פשרים וזמנה שפות וכל שעה שביעית הייתה קדש . וקבץ הבורא כל השביעית ומשה מהם שבת מלך כלם לבך נקרא חמדת הימים : והשטח אחי שפיר שבעה מי יודע ארץ נעשה שבעה : ותיקן שבעה ימי שבתא שכל הימים היה כלל בהם שבת כנ"ל ומשה נקבץ שבת וק"ל :

לקריאת ימי הפסח . משך תורה . קדש בכפשא . פסל במדברא . שלח בוכרא . הסיון על פי מ"ס על הגמ' דברסיה גם אלה תשכחה ואחרי לא אשכחך . ושם נאמר שיש לישראל טענה אחת הסיבות אח לבנו אחרנית שבראח ינהל . והטובה הטיית אליו הלא כבסי פסקה זוהמתן ונעשה תמימים תרות מינהל . והם עלמם המשיכו על עלמם הנהל"ף בפגל . והעגל עשו ותמח רוב יזב שהעשית להם . וע"ש היטב . שלכן אין לך כל סקידה שאין בה

קודש קדשים . דליתא מיא נביאים עמדו לישראל וקחשיב להו בסדר פולס ושלמה הווי מנייהו . ואם כן שירת שלמה שהו קודש של קדשים הייט תיך של שאר נביאים מיקריא מלה שהיא אחר אחר ומתלה וחתלה ניתנה לכהן . ויש שיר הבאים אשר לשלמה למיך שהשלוט עלו וכמ"ס אלהים כהן הוא והנה מליט שלשה מיני השקות . מים שנטמאו משיקן במים טהורין ונטהרין . מקוה שחסרה מדביקה למקוה שלמה ומותר לטבול בה . עיסה שנטמאת מלרפה לטהרה על ידי פחות מכביה ומפריש מלה מן הסודר על התמאה גם כן : וכן הדמיון בישראל שנטמא מעבירות שבידו משיק את עלמו להטורא יתבדך מקוה ישראל ה' ונטהר וכמ"ס (ביומא) מה מקוה מעבד לחי הכ"ה . בחינה שנית אדם שאין ביבלו לטהר אחרים מקשר את עלמו להכ"ה החוקן לאדם דעת . ומאיר ומופיע עליו רוח טהה ונברה ומספיקן בידו ללמוד וללמד וכו' . בחינה שלישיה אשר דעה סודר ואין אחו יודע אך יעבוד את בוראו ידבק עלמו בטובים ויאלמו דרכים ויסוד מונו אולתו וימסור נפשו על עבודת בוראו ויחברו לאלהו . ועמד שלטן רמוו רז"ל (במדבר שיר הבאים) יסקי חיל יטהרני ידביקי ישקני וע"ס . כיוט לב' בחינות הג"ל . ידוע שאין השקה מועלת אלא למים ולא לשאר משקין וכמ"ס רש"י (בבב"א דף ז' ע"ב) ד"ה ואין שמשיקין ע"ס וכן אין השקה מועלת אלא במים טהורים ולא בשאר משקין חש"ה יסקי וכו' כי טובים דודין מיון שאין השקה מועלת בהן וק"ל . ועיקר נשיקה על ידי הכבוד לדביקה דרוחא ברוחא ח"ה מנשיקות פיהו . ויש א"ל בני אהרן בקרבנס לפני ה' ולא אמר אל הקדש או אל ה' . כי האותיות שלפני שם הוי"ה הם אותיות טהרה דביקות והשקה דטיר רוחו למ"ס דרז"ק . נד"ב ואביהו"א גימ' בפה וכנ"ל :

(ע"ל לה ע"כ) **אמר** ר"ג בר יוחנן מ"ר לרית שמנך ט ביש שמן חורק שמך ע"כ פלמית אהניך . למה ס"ח דומה ללאותם של פלייטין מנולה ריחה כדף מטסה אין ריחה טדף . ולא עיר אלא דברים שמתוסין לו מתגלן לו קרי ביה עלמות . ולא טוד אלא שמתלך המות אוהבו קרי ביה על מות . ולא טוד אלא שמתלך שני עולמות אחד טהור ואחד טיה"ב קרי ביה עלמות . ג"ל לפרש גם יתירך אך השבר הג"ל נאה למ"ס . גם קשה שפת יתר ח' שני עולמות ח' העה"ז וח' העה"ב . וג"ל על פי קושיית מחקרים למה תקוה טהלה בדבור ולא במחשבה שהיא עיקרית . ויתירך ח"ה לא מובע"ל לע"ה שלא היה יכול לסדר בלב . אפילו לח"ה אפשר שלא יכול לסדר בלב כנטון בכל מלי . והאריז"ל חירך כדי שיעורר ויוסיף חקק בשומעים ויוסיפו כמיהו להלל לשבח הוד שמו . והחירון ג' כי עיקר התפלה הוא הדביקות ט ב"ה . וכן משמעת לשון הפלה לשון דביקות כמו נפתיילי אליהם והוא מקום דבק בחיים נלחיים היעו מי העולמים ולכן לריך לקבוע משקם לחשלוט

אחריו : והנה מדה טובה מרובה ממדת פורעניות ואם כן כיון שלפנינו עבר כן . על אחת כמה וכמה לפניו שמחה שהדבק בשמחה של מטה השמחה רודפת אחריו ומתולד ממנה שמחות רבות בטוה . וכן עשו ישראל ששמחה היתה על השמחה שמתולד מן השמחה הזאת . וחה או יסיר עד לא נאמר ואחריו עכשו בלשון עמיד הייט לאמר כי מן האמירה זאת הלא אמירה אחרת וזהו אמירה לה' וק"ל :

ריש פרק ר"א דמילה תניא רשב"ג אומר כל מילה שקבלו עליהם ישראל בשמחה כגון מילה דכתיב שש אכבי על אמרתך עדיין עשין אותה בשמחה . פירש"י אמרתך אמירה ויחידה שקמה לשאר אמירות כו' בשמחה שטעוין משחה . ומליין חספוס שש אכבי במדרש למולה על השמיעות כתיב שנדרש על המילה שהיא בשמיעות ועיין ברי"ף שהרבה לדקדק . ולי נראה לדקדק מנא לן דאמרתך היא מילה . ואי משום שהיא אמירה יחידה . נמא פ"ו שהיא יחידה ג"כ וראשונה לכל המלות . שנאמר פרו ורבו . ועוד קשה וכי משום שדוד שש על מלות מילה . קאמר רשב"ג שקבלוהו בשמחה . וכי דוד היה בשפת קבלה . ועוד דור שש עליה בוקטור וקאמר עדיין עשין אותה בשמחה היינו שטעוין משחה ביום שמיני . מה ענין יום שמיני לשמחת דוד . ועוד מתי האי דקאמר דוד שש אכבי כמולא של רב . מליאה ושלל הן כחתי דסתרי כי שלל הוא ביה ושלל מלמחה . ולכן נראה לי דליתא במדרש או יסיר משח ובני ישראל או זו מילה שנקראת או גימ' שמחה . ונקראת או דכתיב או אמרה חתן ימים למחות . ואמר שירה על המילה . שבכות המילה נקדש הם שנאמר לגחור ים סוף לגורים למחילין . וליחא בנמרח גדולה ביתם הם מנחת מלרים . והנה השירה היתה בו' של פסח שהיתה שמיני למילתן שכערס פסח מלי עלמן נמלרים שנאמר ואלר"י מחבוססו בדמך שתי דמים דס פסח ודם מילה . ובשמירי שהו שביעי של פסח טרו על הם וקבלוה בשמחה . מפני שבכותס נקדש להם . והו שש אכבי על אמרתך הייט שאר מלות . כמולא שלל רב . כמו ששמחו ישראל על הם בעת מילאם שלל רב הייט ביתם הם שמחו על מלות מילה כן היה דוד שמח על כל המלות ולכן עדיין עשין בשמחה בשמיני כמו שישאל שמתו בשמיני כן עשין עכשו משחה בשמיני . ובתו חוספות אחריו במדרש דגם דוד שמח על מלות מילה דכתיב למנחם וכו' חף דחפסוק שש אכבי על אמרתך ששמחו כל מלות מכל מקום מליט בפירוש שהיה שמח גם כן על המלה וק"ל .

שיר השירים

שיר השירים אשר לשלמה ישקני מנשיקות פיה כי טובים דודין מיון ליל דליתא כל השירים קודש ושיר השירים

מוג עלמותיו סבון פירוש שחורים . ואיחא שלשה שושני
 בלדס אביו נוקן לו גידין ולובן עין עלמות ופגרים ומוס .
 ואמו טמאת לו שער וכשר ועור ואסור עין כ' ע"ס . ואיחא
 דמלך אביו בל לו רבוי אביה שהיא יבשות עלמות ופגרים
 וגידין . ומלך אם בל לו רבוי שיהי שהיא בעלת ליתא הרבה
 ולכך טמאת לו דברים לחן ורבויו שער בל גס כן מלך ליתא
 כדאיחא בלכן פוצל על פסוק קרח גבח כפ' חרוע ע"ס
 זה סוגת הכתוב אל תראוני קלומר אל תבנו אויז וכן פירשו
 משרשים שאני שחרותי מתחת שזופתי השמש הייט מלך
 שאני משחממה לשמש והוא השולט בי להשחיר אויזי לא כן
 הוא רק בני אמי הם החיות הבאים לי מלך אם הם נחרו
 בי שרפו בי . כמו ועלמתי חרה . נחר גרוני . ששמוי טמרה
 אה הכרמים קלומר לשמות יין והשופה יין עלמותיו
 שרופין וסטיין וק"ל :

בתרגום

שיר השירים על פסוק הגידה לי שאתה
 נפשי כ' ו"ל כד מסא וימניה דמשה למימח
 אמר גלי קדמי דעמח דרין עידין למיחב בלגוחא
 כען חיי קדמי איכדין יחשרסון וישרון בני עממיח דקסיין
 גזרתיחון כחוקיחא חמוז אמר הקב"ה טהא מהלכא בלורתיחון
 דליריקיא ותיחא משררל ללוחא על פוס ברזילהא ומדברי דרהא
 ותיחא מלפלא לכנהא דמחילין לגריי פון למחך לבי כנישחא ולבי
 מדרשא ובהאי וכתא יסוין מתפרסין בלגוחא עד זמן ואלשח
 מלכא מיחאח עכ"ל . לכאורה אינו מובן . אך מרומז זה
 בפסוק זה שמהא אמרו ושלח אמרו רק קודם מותו ולא
 קודם וגראה דליחא אלו היה משה נכנס לארץ לא היו ישראל
 גולין שוב ולפי זה שפיר אמר שלמה אחיה כעוטיה על עדרי
 חביריך כעו"טיה גימ' ק"ך . ולזה שאל כן איכה תרעה אך
 תתפרנס בגלות ואם כן שלמה אחיה רק מנין כעוטיה שהיא
 ק"ך על עדרי חביריך הם ישראל ולמה לא לכנס לארץ
 ישראל ושוב לא יגלו כג"ל ודו"ק :

אם

לא חשוי לך היפה בנשים כ' ג"ל עפ"י מ"ש בירמיה
 אל תכבו למת ולא חתונו לו בבו בכה להגך כי לא
 ישוב עוד ורזאה את ארץ מולדת . ואמרו להגך בלא בנים .
 הכוונה דיעקר האדם השכל והמוחין כי זה כל האדם ומשם
 יצרתו וזה אל תכבו למת ואל תגדו לו על אבידת המוחין
 מפני שלמקום קדוש יאלכו אל חדר הירטן . בט בכה
 להגך לאותה טפה ההולכת לאבידו בלא בנים עפין דאודריקו
 למגנא ופעל למחך הקליפות על זה ידו כל הדיויים .
 וכמ"ס הארז"ל ע"פ כי יגלו אנשים יתדו וקרבה אשת
 האחד להליל את אישה מיד מכה יחוקי' במחטשו למחא
 אווהו בסומחת קרי ר"ל וקולתה את כפה של האשה חייבת
 הבל' : ובמה יקוץ ואמר לא תחוב עיניך בבכיה . ואמר
 הכתוב כי לא ישוב עוד ורזאה את ארץ מולדת אם לא
 יבכה לא ישוב הספה אל חדר הרחה מקום הקדושה וק"ל
 ואיחא

לחפלות ולא במקרה כי אין דביקות במקרה . והדביקות
 או אפשר להיות אלא מלך הדבור כי הדבור הוא חיות
 האדם כמ"ס כמה פעמים מזה . וכדאיחא א"ל שמואל לרב
 יהודה פתח פומך כי היכי דתוריק חיי ותחוקיים בידך דכתיב
 כי חיים הם למולחיהם ולכל כשרו מרפא אל חקרי
 למולחיהם אלא למולחיהם בפה . והוא כי הדבור הוא חיות
 האדם ובדבור דבק בחיות הלחיות ובחורה שהיא חייך
 ואורך ימך אבל במחשבה אינו דבק בחיות כי המומר
 מכיל . אבל בדבור הוא דבק בחיות החרה והחורה דבקה
 בו ומחוקימה בו מפני דבוקה . לזה אמר דתוריק חיי
 ותחוקיים בידך . ולכן לא הביא ראה על ותחוקיים בידך
 דממילא משתמע . ע"כ דברי גור אריה בס' נתיבות עולם .
 וז"ל רפאל ה' וגרפא השיטע וטשעה כי תהלתו אהה .
 לכאורה אין הגחינה טעם מובן . אבל הכוונה שרפאל
 רפואה הגשם וטשעה עד גדר כי תהלתו אהה . שיהיה
 בעת התפלה וההחלה בדבור דבקים כך ואם כן אהה בעלמך
 שהיה התהלה כיון שהתפלה דבקה כך ובתוריק אהה
 והחורה דבקים בתהלה היואל מפי והוא אחרות אחי אם
 כן אהה בעלמך הוא תחילי וק"ל . ולטעם זה לר"ך לדבור .
 וטעם הרביעי כי המחשבה פועלת בשולם המחשבה והדבור
 שהוא קלח גשמי כנגד המחשבה ופועל בשולם הגשמי הזה .
 לדברים גשמיים . ובהו יוכן לריח שמך טובים שמן חורק
 שמך למה ת"ח דומה . כלומר ע"ה גזרתי מוכרח לדבור
 כג"ל בשם חובת הלכות . רק ת"ח ג"כ לר"ך לדבור כדי
 לשורר לבות בני אדם הוא מגולה על פי דבור ריחו נודף
 אבל אם היה מטוסה היינו מחשבה לבד לא היה מושגיל
 לאנשים ולא היה ריחו נודף וכחורך הארז"ל . וטעם שני
 כמ"ס ח"ה שלא היה יכול לסדר בלב אשילו הח"ח כראוי אבל
 עתה על ידי דבור דברים שמכוסין ממנו מחגלין לו ויכל
 לסדרם בפה . וטעם השלישי הוא כדי שדבק בחיות נלמות
 ובדבור אפשר לדבק ולפי זה אשילו מלחך המוח אויבו שהוא
 מאריך ימים . וטעם רביעי כדי שיהנה שני עולמות אחד
 השוה"ו ואחד השוה"כ אבל במחשבה לא היה פועל אלא
 בשולם המחשבה ולא בעולמות שמתפע מזה השייכים להעדיף
 מזון בעוה"י . ובהו מדויק שני עולמות אחד העוה"י ואחד
 השוה"כ ולא שוה"כ לבד ואינו מיותר ודו"ק . ובהו יוכן שיר
 השירים אשר לשלמה . שיר השירים היא התפלה למך שהשולם
 שלו . היא שיבקש האדם יסקני מנשיקות פיה היינו על ידי
 הדבור תהיה נשיקות פה אל פה . כמ"ס רש"י . ובתפלה
 הדבור יפה וזה כי טובים דודך מיין שהדבור רע לין אבל
 דודך אהבתך ודביקותך טובים להם הדבור וזה שמך
 לריח שמך טובים מה שדשך ר"ל בר רב חסדא כג"ל וק"ל :
 א"ל תראוני שאני שחרותי כ' גראה לי פירשו על פי
 מ"ל דליחא (במחבת גרה) השופה יין עלמותיו שרופין

והיא דמדליה מיניה בעון קבלה . אמר דלמא מתרמיא נח מליה ואפשר כי לקב טור מתחלה וק"ל :

עוד

יבואר המשנה הג"ל וקתא בלויין אמר ויהא שיש ארס שאינו מליגה בש"ס ופוסקים ומחיל לידע בעמקי סודות אף שהיא שלא בהדרגה כי תפלה לרד למלאות כריסו בש"ס ופוסקים . אף על פי כן התקנה לקשר את עלמו עם אותן הלומדים . והיא אל תהי בו נלל ארס היטע למדים ש"ס ופוסקים ותקשר את עלמך עמהם ומחיל אל תהי מפליג לכל דבר למד שהיא רחוק ממך כיון שלא למדת ש"ס ופוסקים . והי פירוש הגמרא כי מד מקדקין לשון דלוג ופסיפיה ארוה שלא למד ש"ס ופוסקים ולא מלא כריסו מהם לפני הכלה כלה הוא הסוד ופסימיות התורה כיון שלא מסרו לו מפחמות חילוטות . בית שמאי אומרים כלה כמות שהיא גם כלא מפחמות חילוטות . ובה"א כלה נאה בתכשיטיה וקישוטיה כי אף שהוא לא קישט אותה מכל מקום אחרים שמקשטין אותה קישוטי כלה במשנה ותלמוד . היא מתנאה בהם וגם היא הסודה חוט של חסד משך עליה מאחרים . וזהו והשחן את וחסד לפניו מאין באלה חסד מכל הבחולות . וזהו מכאן אמרו לעולם תהא דעתו של אדם משרבת כלומר מקשרת עם הבחירות ובה מיניה ומנייאו תפסיתם שמתא וק"ל :

גברא

דלויין וטריף מאי חוי דהדר חזיין . אמר גברא דלוייל לצמחא קציל טינא דקניא ולא מצי לה דהדר קטיל עד דמתרמיא ליה אחריי . ע"ש הלשון . ג"ל דהיא בשפדים קדמונים טעמים על תכלית ביאת האדם לעולם הזה ויטירתו . וכמ"ס ע"פ מה ידירות משכטתך ה' לבאות וכו' ע"ש : והנה בשלל השלימה הנשמה בעולם הזה חוצרת כמה פעמים עד השלימה עלמה . ואף שאי אפשר לאדם אחד להשלים כל המצות אם הוא ישראל אינו מקיים מצוה כהונה וליה וכדומה וההיקף בזה ליתר פרטים . אך כשהוא באחרות גמור הרי הם כאחד זה משלים את זה זה משלים את זה . ובהו יבואר טוונת שאלתם שפירו בסוד הגלגול ואמרו גברא דלויין וטריף ששבריות נקראים חוב וטריף טרפו גשמתו ממת מאי חוי דהדר חזיין כלומר לגלגל עד פשמים רבות . וסירן שמגלגל דלמא חזמתן לו דור שישויעו ויהו באחרות אחד וישלימו את עממך כל אחד על ידי תהרו כג"ל וק"ל :

בעוברא

הג"ל אמרו ליה חמאן לן מילי רכזיבי אמר להו הוה לן כדונייתא וילידא והוה תלי ל' פיתקא וכתיב ביה דמסוק בבי אבא מאה אלפי וזו אמרו ליה וכדונייתא מי ילידא אמר להו הי טינאו מילי רכזיבי . דרך פשוטו ל"ל לפרש ע"פ גמרא דחלק בעובדא דגביהא פן פסיפא שכתבו המלריים ממוס משיראל והשיבם חטי לי שכר עבודת ששים רבוא נפשות ישראל . לכאורה לואתה דעה בנדרים כעון כמה ארע נשחברדו בניו דר"א שנה . א"כ מן תשומי עון אברהם

ואיחא בספר יסוד יוסף ולהסמר ממומאה זו ר"ל יתנהג בעטתה מכל האדם . ויגדל יתומים בני לדיקים . ואם יטמא ח"ו תקניהם על ידי כביה כג"ל . והתמל למך שהיה לו בניס בני מלכים ובראש כל אחד כתר מלכות ובו קבועים אבנים טובות וסגולתן לנעת אויבים וטורים בלבע שאשר עליו האבנים הג"ל ראו למלוכה . ויט המך לשמרם כל יאבד אחד מהם פן ימלאים אויביו ויתפנסו מהם ויגלו את המך הג"ל . אך אם נאבד אחד . הייתה התקנה לרחם במים חמין היטב היטב והיה להם כח המישך למשוך את האובדים לכאן . גם הכריז המך לפשות משמרת למשמרתם שילבו בטובד ראש והכנעה כדי שיטעו על לבם הכתר שעל ראשם ולא יאבדו האבנים וגם נתן להם אבנים קטנים דוגמאם ששאלם יאבד אחד מהן מן הקבועים בכתר יתנו אכן קטן במקומו להיות משונבלים במלחמות ולא יחבר למראה עין כל . והתמשל המך מלכי המלכים הקב"ה . ואנו בני ישראל בני מלכים כתר מלכות בראשנו מוחין קדושים . וההסרע לכל יאל מחמתו לבטלה ח"ו כי יעלו לבס"א ובהם יחדו יתקר ויתפנסו והיו לאויבים ולו להנה עטה וגלגל יתומים של אבשים כשרים כג"ל . וזהו התבד ח"ו ונפלו לקיפות . התקנה לרחם אבנים חמין היטב בדמעות שלים ולהתחמם מן הכב וואו אפשר שיוילאס מן הקיפות וזהו שאמר אם לא חרטי לך היפה היא האשה חייבת . לצי לך בעקבי הגלן לחרח במדת עטה יותר מכל אדם . ורטי את גדיוסך יתומים קטנים שמן משכנות הרופים מתוך אהלי לדיקים וק"ל :

לסותי

ברכבי פרעה ומיחך רעיתי . הכונה ע"ש מ"ס האשך על פסוק אזי לדודי ועלי תאוקתו ועל פסוק חלני . ה' אמרה נפשי שהג"ת מתנהג עמנו שלא כדרך הטבע שהחלק חושק אל הכלל ואיחא בפייט של שביעי של פסח שמנהג העולם הסוסיס מושגים הרבכ ורכבי פרעה משט את הסוסיס אחריהם . והשתח מ"בן : **בעוברא** דסני דבי אחינא הוי גברא דבעי איחא ולן יהבו ליה מאי חוי דלוייל להיכא דמדילי מיניה שקל סיכחא דלה לתתא לא עאל דלה לעילא עאל אמר דלמא מתרמיא ליה בת מליה . הרעו על פי המשנה אל תהי בו לכל ארס ולא תהי מפליג לכל דבר שאין לך ארס שאין לו עשה ואין לך דבר שאין לו מקום הכונה שיש שאינו מליגה בחלמוד ורואה לעשות בעמק בקבלה והוא לעיני שאר בני אדם כחוכא ואיפולולא מפני קילר המשיג ושימק המושג . על זה אמר אל תהי בו לכל ארס מפני קילר השגרו ואל תהי מפליג לכל דבר מפני עומקו . משני שאין לך ארס שאין לו עשה וינעתי ומלאתי חממין . ואין לך דבר שאין לו מקום ואל להשיגו . והיינו בעיני דהני סבי גברא דלוייל ובעי איחא תורה שאקראת אשה ולא יהבו ליה מאי חוי דלוייל

ומינה כלומר היאך אפשר להעלות חומר גם ועב למקום רחמי ולא רחי זה כראוי זה וק"ל:

ועל פי הדברים כנ"ל נראה שלא רמז' ישמשאל בשם עשרה מדות המורה מדרגת בהן מקיף מכון למ"ש בפירוש מלחא כי סריא שהוא קל וחומר משאלה של פרדה . מגורה שזה מכון של מ"ש על הוי דבשי איתחא ולא יבני ליה וכו' דלמא מתרמי ליה בת מזליה מבנין אב משון למ"ש על דמסיק בני אבא כוונתו לתקן נגלול ראשון הקריי אב . חוה בנין אב עשהה בזה האב נגלול הקידם שגהרם ומחקטי עשה . וכן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר . על פסם שני שנתגלגל קרו בנין אב מכתוב אחד רמז משוועותיו ושוועותיו בכסוי . והם נגלול זה לא תיקן נפשו למכתב עוועותיו ושוועותיו בכסויים . מיתגלגל פסם שני והוא נקרא מבנין אב משני כסויים . מכלל מכון למ"ש על גברא דאחיק וטריף שהודר הוא יסייעוהו לתקן נפשו כנ"ל והוא מכלל . ופרט מכון למ"ש על בני לן ביטא שלדיק אחד יכול להעלות את שלמטה ממנו ובגבר שיש לו יסוד בני . ואיני יכול לבנות לו בית באויר כנ"ל . חוה מפרט על דריק אחד וק"ל:

ג נראה שאפשר לזה רמז שלמה בעיר השירים . הביאני אל בית הין תכמות ליהוה יין גמטריא ס"ד ודגלו עלי אהבה ודרשו ר"ל ודילגו עלי אהבה . מהם שהוא בדילוג ובמ"ש על כירד מרקרין לפני הכלה מל מתיקם עלי אהבה משום דלמא מתרמייה ליה בת מזליה . סמכויי באישיות רמז לשאלה שניה גברא דאחיק וכו' שהוא שלריך סמך וסעד לתומכו מאת בני דורו ונכלל בזה גם שאלה שלישית שענינה גם כן בסוד נגלול . שמשאלו תתח לראשי וימיט תחבקי . רמז שמשאל דוחה וימין מקרבת . והוא משל נפלא אל מלחא כי סריא כי יפול הטפל מעבודתו והוא לביטת הטפל כמו שכתבתי כמה פעמים מזה . השבועתי אחסם בתת ירושלים , רמז לגשמת דריקים שלא יעוררו האהבה לשלמה מהם עד שתחזק שיהיה להם יסוד לשלמה מהם . והוא רמז לשאלה ה' וק"ל:

ינתתי בתגוי לשין שבינה וחברון יש להם בעבודתם מתחת חתום ממשן והיינו הבלע אף שהוא מיסיה וטמון חוה בסדר המדרגה וק"ל:

ער משכני בלילות נקבשי את שאהבה נפשי נקבשו ולא מנחאיו . אקומה נח וכו' מלאני השמרים הסובבים בעיר את שאהבה נפשי רחיסם כמעט שבערתי מהם עד שמלאתי את שאהבה נפשי . הסוניה דלחא במסכת ע"ז מכריז ר' אלכסאדרי מאן בעי סמח דחי וכו' נטר לשוק וכו' וסמח האמר אתגרה בשניה תלמוד לומר סיר מרע ועשה טוב . ופירש מהרש"ל ש"ת אתגרה בשניה . ומילא אהיה נטר ושומר מרע ח"ל עשה טוב וכדאיתא בלבוש במיעוט שניה ולכאורה ה"ל התורה ניקיית ברוב יעור .

היה מה שבחשבונו : והחירוק על זה שבשפה שנאמר לו כי גר יהיה זרעך עדין לא היה בכת אברהם להוליד כי אברהם אינו מוליד אברהם מוליד . ואם כן אף יענשו בניו בעוט כיון שלא היו בכתו כלל בשפת אביהם . חוה סרמו ר"י ב"ח מרז סודייתא הוה לן רמז לאברהם שקראו אותו בני דור הפלגה פרדה עקרה ואיני מוליד כמ"ש האלשיך סוף פ' נח בשם המדרש רבה . ולידה על פי נס כידוע . והוי כחיב דמסיק ביה אבא מאת אלפי וזו . וכי אפשר לומר ששלשו בני אברהם טוב עון אביהם כיון שהוא היה פרדה עקרה ולא היו אפילו בכת בו והם לא הבינו הגמאל ושאלו סודייתא ח"י ילדא :

אז י' לומר על דרך יגמתי ומנחתי תחנין . שאפילו אינו אים שבכה לידתו לא היה בו להיות חכם אף על פי כן על די משעו ועסק התורה מחכימת עמי ונעשה חכם . וכן ראוי לכל אדם להיות יגע בתורה יותר משיעור כח לידתו והשפעתו מאכזי ואמו . ולהיות הולך גר כשבו ומוגו וקרשו . כי שמה נגלול ראשון נשאר חייב בקלורו במעשה עבודה ועסק פחות משיעור הכנתו משפת לידה והשלמה בעי . והוה ארמו סודייתא שאין בכחה וטבעה להוליד מעשים טובים ומכמת אלהות ואף על פי כן ילדה מתחת הזמרתו ויגיעתו . והוי כחיב ביה דמסיק בו אבא מאת א"ש אף וזו שלריך להשלים טוב אכזי הוא נגלול ראשון שנקרא אב וק"ל:

מירחא י' סריא במזי מנחת לה . הכוונה על עבודת האדם לברוא שלריך לעבוד בשמחה חוה הנקרא מלח שממתיק את העבודה והמלוה ויש שובד טיב ממדרגתו ואף שעינד ה' כמקדם אף על פי כן הוא חפל מבני מלח . וההקפה שיחשוב האדם אי מאי דלא הוה דהוי לא כל שכן . ולכן לא יתייאש ויחכה עד ישוב לרחמו וערה עליו מן האדים רוח סהרה ויחזור לעבודתו ולא יאמר הואיל ואירחי ידחה לפולס ח"י . חוה שרמו ר' יואשע ב"ח מלחא כי סריא במזי מלחא לה לחזור לעבודתו . ואמר במשכו שיש שליא לסודייתא אף שאינה בטבע יכולה לכח לפעודת השם . על אחת כמה וכמה מי שהיה בטבעו ונדחה . חוה מאי דלא הוה הוי מאי דהוה לא כל שכן ויחשוב ובס הכן ובח הכהן א הוה שיהי א הוה ביאה והוא בלא הוה לא סניא יידיה לירך עליה הוה וק"ל :

אמר ליה בני לן ביחא באוירא אימז שם וקאי בין סריא וארעא אמר להו אסיקו ליבני ומינא . הכוונה כיון שהריגו בו שהוא חכם ולדיק יסוד עולם והורו שאין יסודם ראייה ויסוד רעוע הוא ורזו לקשר טלמם עמו אף שאין להם יסוד מוסד ואמנה . ולזה אמרו בני לן ביחא בית היינו תחמה באוירא בני יסוד . אמר שם כלומר שברבך במשכבו לקונו ונעשה נסרד מהם הוא בין שמים לארץ והם מונשמים בגשום חומרם ואמר להו אסיקו לי ליבני

האם חסדו נקיים כמה שהוא ער ולא כמה שהוא ין אבל נראה בדמיון לר"ך להיות ג"כ ין מעט דאי לא הכי יתבלי מוח. ואם כן אדרבא העיקר השניה רק מעט לר"ך להיות וכמ"ס על פסוק אל תרשע וכו' ולא תחטב למה תשומם. ואיך במדרש לא בשמים היא לא תמלא בגמי הרוח ולא מעבר לים היא לא בסחרתין ולא בתגרין. ח"ס בציוב מלין חבא כלומר מאיזה אהה ראי לבל ולכן כתיב הנה ויאמר משוט בלרן ומההלך בה כלומר מן הסחרתין והתגרין השוטפים ומתהלכים לאורך ורוחב שם אני מלי. ח"ס על משכני בלילות כלומר שנתרתי בשינה והייתי פגור לרבך בזה להשם יתברך וכמזל' אהנה בשינה. ונקטתיו ולא מלאויו. אקמה נא ואס'בה בעיר בלוקים וברחובות היינו סחרתין ותגרין בקטתיו ולא מלאויו גם כן. ולא היה לי תקנה רק עד שמלאויו השומרים הסובבים בעיר הם המוכיחים. כמ"ס ר"ל ואנשי חסד יס'בבו מעיר לעיר ושאלתיו את פיהם את שאלהה נפשי רחמים והוריע הדק ישרה וכמעט שנתרתי מהם עד שמלאויו שאלהה נפשי כלומר ברנע קטן. וכמ"ס על פסוק ועוד מעט ואין רשע שבהרור אחד נעשה לדק וק"ל:

מה יפו פעמך בנעלים בת גדיב חמוק יריכך. שררך בצמך עדיך לוארך עיניך אשך ראשך ודלת ראשך מה יפיה ומה נעמת אהבה בתענוגים. הכוונה על פי דלתא מה בדרים (סוף פ' ר"ל) האי דלתא לדיכיהו קונס אי אהה נהיית לי עד שראוי מאוס יפה שרך ל' ישמאל בר' יוסי אמר לוי שמא ראשה גאה אמרו לו סגלגל. שמא שטרה גאה דומי: לאניני פסחן. שמא עיניה גאות תרועות. שמא אגיה גאות כפולת. שמא חטומא גאה בלום. שמא שפתיה גאות עבות. שמה לוארה גאה שקוע. שמא כריסה גאה גבה. שמא רגליה גאות רחבות כשל איוו. שמא שמה גאה לבלותיה שמה. אמר לכן יפה קורין אותה לבלותיה שהיא מטלולת בתומין ושרייה. ולזה נהבין שמה המלך ע"ה אמר שחשב כל האנשים שהם בתולות הויפי ואין יופיה מתחת סיפה לה שם זה עבור מומין שבה. ולכן סיים מה יפיה ואין היופי מלך התומין רק מלך הנעימות. ח"ס ומה נעמת. ח"ס שמה כלך יפה רעיתי ומוס אין כך וכנ"ל וק"ל:

מי יתקן כאלו לי יונק שדי אמי אמלאך בחון אשךך גם לה יבחו לי. נראה לי על פי מה שכתבתי על פסוקי חבלים ק"א וק"ב ושם נאמר שהלדיק שאני משנה טבע הבריה ועובר ה' גם במעשה גופניות. עושה רלון בוראו ומקרב בזה את שלמטה ממש בלתי ירח מהם נדח. וזה נקרא אוהב את המקום אוהב את הבריות ומקרבן לחירה. ויש לו שם ויד לשיח מכוונה בשם לדק מישל ביראה אלהים והנה בש' יתרו כתיב ואשא אחתם על כנפי כשרים ואביא

אחתם אלי ואחס תהיו לי ממלכת כהנים. ופירש בספר (כלי יקר) שזהו שלש מדרגות. לא זו מחבבה עד שקראה בתי לא זו מחבבה עד שקראה אחות לא זו מחבבה עד שקראו אחי. ובדואי לא לפנין אהבה אלמרו המדרגות כי אחבה כן יותר מחבבה אח לאחות אלמרו לפנין ממלה לאמרו השיעורין הללו. האב מושב על גט. ואחים שוים במשלתם. ואם מושלת על בנה. ח"ס חתלה ואשא אחתם על כנפי נשרים מדרגת אב לכן ואביא אחתם אלי מדרגת אחים בשווים. ואחס תהיו לי ממלכת כהנים שיהיו אחם מולכים עלי כביכול וזהו מדרגת אם על בנה זה שאמר שלמה בחמתו כך אמר הקב"ה לישראל מי יתקן כאלו לי מדרגת אחים. יונק שדי זהו מדרגת בן. אחי זהו מדרגת אב. אמלאך בחון אשךך כלומר שיהיה עובדת הים אשלו במשמים גופניות שנקראים חון. או חקשר עמך את הפושעים ורשעים חורים ושלמטה ממך והם מכוים בשלש בלשון גם. כי הלדיק תכלית כוונת הבריה ויקרו כמ"ס ר"ל אין להקב"ה בעולמו אלל ד' אחות של הלכה. והשאר נקראים גם הם. ח"ס כשהלדיק מקשר בעבודות חון את נפשו עם שלמה. או גם. אותן שנקראו גם. לא יבחו לי כביכול וק"ל:

מי זאת עולה מן המדבר כתמרות עשן. הכוונה שזי מדות מי אחת עולים על ידי הדבור. כי על ידי הדבור ממשך למדת זאת ומוחת למי ומי משפיע לואח. וזהו כתמרות עשן כמו נר כבויה שהעשן עולה לנר ולוקח שפליה וממשך אור למשה וגדלנת והוא מטטה ובדוק. כן הדבר הג"ל והבן וק"ל:

(אחר זה מלאתי בהקדמת הוואר כדברי והאני)
אחות לט קטנה ושדים אין לה מה נעשה לאחיות ביום שידובר בה אם חומה היא נבנה עליה מירת כסף ואם דלת היא לנור עליה לוח ארו: יעורש על פי השטיק בשרתי לרק בקאל רב הגה שפתי לא אכלא ה' אחת ידעת. דהנה אחת שיש שני שכלים נבדלים האחד מה שגורה דעת הבורא מתחלת יצירתו חכם או טפש. והיני יגע עלמה עליה ולומר מניע אל החכמה שגורה עליו בפועל. ועיין במדרש שמואל במשנה כל שיראת חטאו בפרוש הר"י ליומא. אך שם עוד שכל ששקב"ה טתן לו בתמנה כשראוי לה. והחילוק בין שתי אלו החכמות. שהראשונה אין אדם יכול ללמד ולהוכיח אחרים על ידה. דרך משל אם יוכיחה על חילול שמה אין לר"ך האדם לזה. אבל כשיכח הקב"ה מתנתו כל הוילא מניו מסתמא הולכה. שהקדוש ב"ה טתן להוך פיו. וזהו פירוש אחות לט קטנה היא החכמה הראשונה שגורה עליו שהיא קטנה במדרגה עד החכמה עליונה מה שחננו ה' בתמנה וגשמיית נקראת עדה. ושדים אין לה שאין יכולין להקיף בה אחרים כנ"ל. אבל מה נעשה לאחיות

על רבו ומבירו . ואם כן הלמוד תורה טעל חלק אחד והלמודו טעל חמשה חלקים דהא חלק אחד נטל מן רבו וארבע תלמודו וק"ל :

סוף שיר השירים כרם היה לשלמה ס' עיין פרש"י והלשך . ונ"ל כרם זו התורה שנאמר הביאני אל בית היין וכתיב מזגה יינה . היה לשלמה למנך שהגאוס שלו : כבעל המון בעולם העליון ובעל לשון מישור המון לשון רבני שהוא רומני וכובל ומכיל רבני בלי גבול וכמו שכתב האלשך על עומדים לפופים . נקח את הכרם במתנה וכדאיתא במדרש רבה תורה שלי' היחה ונחתיה לבני . לנטישים לשמור המלות כי זו עיקר תורה שלמה שתיב אדם ללמוד כדי שתירה לו הדרך לך וכן ועל זה פירש שלמה תורה לשון הוראה . או לשמה תורה גימ' תרי"א מלות וזאת אצבי ולא יהיה לך שהם מלות האמונה הקודמים לכל הלמוד וכדאיתא (במדרש) קבלו מלכותי ואחר כך קבלו גורותי . ויש לדיק שאינו נהגה משבר מנחות בעולם הזה אפילו באלבע ואפילו מן הפירות עושה קצן . חיה שאמר איש לדיק . יבא בפריו אלף כסף אלף עולמות דכסופין . והטעם שאמר האריך כרמי כדאיתא (במשנת ס"ג) בצורה ה' קודם שלמה ובתורה לאחר שלמה . וגם שלי כדאיתא בהם מלוא דרכא לאחד שמדש בה חידוש תורה מתקריא תורתו . וגם לפני קודם באי לעולם הזה היה זה חלקי בסני מה שהלמוד וזיק עמיד

לאחר . ועיין (באלשך משלי) על פסוק ואיהו אללו אמון ואיהו שפופים יום יום . שאר"ך אך המלכים נהיין מזיו תורת ישראל . כי על ידי עסקיתו בה לשמה מתרבה אור שפע עליון חלק התורה אשר נשמת הישראלי משם נחלבה עד גדר השפיע על נשמותו כבוד אור תורו ומתרבה אור נשמתו ושכלו ותמנה יאט המלאכים המקבילין (עומת חלק נשמתו וס' להם שייכות עמו . ויש אשר לא יוכל להשפיע על ידי תורתו להאיר לארץ ולגדים ולהיות מלאכי מעלה נהיין מזיו תורתו ועיין גם בל"ך ותשיבנו בלמחות נפשו . ועל פי זה יפורש מאמר האריך ג' סוגים . כרמי לאחר שלמותו . שלי לאחר שדשתי . לפני מסיני . ולכן איני חולה לאכול פירות כאלו בעולם הזה להחליף עולם עמד וכו' . טיב לי שיהיה האלף לך שלמה והתפרנס משל אחרים ומחזיקים למודי ה' ולמודי תורה לשמה . ומה שרס . לזה אמר . הואלו ותקן המבוכו אל יבוכו יותר מחומם דין הוא שיהיו להמחזיק ח"ח מלאכים עולמות תומם מפירות הת"ח וממקום אחד ולא יחשבו האריך כלום משלו . ח"ס ומלאכים לנטרים את פרוי של ח"ח . ומבקש השם יתברך מחיט שנלמוד תורה לשמה חף שאני היושבת בגימ' רומטה כבודת של אחרים לא נפסיק מלמודנו . וללמוד עוד גדר חברים מקשיבים לקולן מלאכים יאט מזיו תורתך . תורה כו השמיעי . ולו יהיה תורה ולדקא ונהיה כדאין להגאל בזכותן . ומסיים בזה דודי וכו' וקרב גאלתעט ופדות נפשט וק"ל :

לאחיותינו היא תכמה שנאמר אמור לתכמה אחותי אח . ביום שידובר בה . כלומר כמו שגזירה עליו כן חתיה אחר היגיע והלמוד בה . שלא יגיע לתכמה אלא כמו הגזירה הן רב הן משפט רק המיגע עמו יותר מדאי נעשה כלי מוכן לקבל מהנת ה' המעולה מן התכמה הראשונה . והוא אם חתיה היא התכמה נכנה עליה טיבת כסף כלומר נכני יותר . ואם דלת היא נגזר עליה לוח ארו אבל לא יותר . רק כשהוא ראוי מוכנה ה' לתכמה שלא יתנה בכלל גזרה הראשונה . ח"ס בשירי דק בקהל רב ושפתי לא אכלא מלהוביח . משום ה' אחת ידעת מה הן הכרבים הגלריים לדורי : ומסתמא הדבר אשר ישם כפי הוא שהור"ך . כי דוד בודאי בא לתכמה העליונה הג"ל ודו"ק :

אין יאמר ודגה פס בני ישראל יש להם שני מיני דביקות לטוראם יתברך שמו . על ידי שם הרחמים והחסד שמו הגדול הו"ה ב"ה ועל ידי שם אלהים . וכמו שאמר הכתוב ואחס הדבקים בהו"ה אלהיכם וגומר . ועל ידי שם אלהים נקרא קטנות כידוע ל"ה וכתב הארי"ל זכיר ה' מה היה לו . שם הו"ה באלפין מספרו מ"ה נעשה דין ושם אלהים גימטריא לנ"ו . והוא שאמר שלמה הע"ה אחות לשון דביקות . לנ"ו קטנה . דביקות של שם אלה"ס שמשפירו לנ"ו קטנה . ודין הוא להפך מזה"ל למדה"ל . והוא שאמר מ"ה נעשה לאחיותינו ביום שידובר בה כשיחגגה על ידי שם אלהים יתהפך מן לנ"ו להיות מ"ה . ואמר אך יתהפך על ידי משעים הטובים . אם תומה היא אם נהיה לעם אחד כחומה והייט לאחרים על ידי מלות ואהבת לרעך כמודך שהוא כלל גדול בצורה וכדאיתא שבבת למדני את התורה על רגל אחד . אחר ליה דל"ך סני וכו' ועל פי זה כתב (השל"ה) בעשרת הדברות יש תר"ך אחיות כנגד תרי"ג מלות דאורייתא ושבע מלות דרבנן וסוגר כלם הוא אשר לרע"ך כלומר אהבת ריעים כוללים יחד . והוא שרמו שלמה גם כן את תומה אם נהיה יחד מחובברים כחומה . נכנה עליה על מלות אהבת ריעים לנד כל המלות . ח"ס טיר"ה כסף טיבת גימ' תר"ך חסר אחת . ואם דלת היא שמתקת לשיים חתיה הנה וחלנה הנה . חף אם יהיה שאר מקלת מלות ומשעים טובים בידם לא נתקיימה כלל כל התורה רק מקלחה ותורת כל אחד ואחד בירו . והוא שאמר נגזר עליה לוח ארו כלומר לוח אחד משני הלוחות ואינו עומד להחליקם רק לירקב כעץ ארו :

ירקבו שיר השירים הובא בליקוט ראובני בסוף ערך תורה ח"ל . הלמוד תורה טעל חלק אחד והלמוד טעל חמשה חלקים וכו' פירושו פשוט על פי הממרח הרבה תורה למדתי מרבותי ומחברי יותר מרבותי ומתלמידי יותר מכלם . לפי זה הלמוד מרבו טעל חלק אחד מן התורה . ממלוא מחבריו טעל שני חלקים דהא יותר מרבותי . וממילא מן תלמידי טעל לכל האחות ארבע חלקים חלק אחד יותר